

Europejski system przenoszenia
i akumulowania osiągnięć
w kształceniu i szkoleniu zawodowym
(ECVET)

Akumulowanie i przenoszenie osiągnięć

Za każdym razem, gdy nauczymy się czegoś nowego i zostanie to potwierdzone, możemy powiedzieć, że zdobywamy (gromadzimy) nowe osiągnięcia.

- > **Akumulowanie**, czyli gromadzenie, osiągnięć oznacza zbieranie potwierdzeń na to, że opanowaliśmy określone **efekty uczenia się** (wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne), a co najważniejsze ich uzyskanie zostało sprawdzone.
- > **Przenoszenie** osiągnięć jest możliwe wtedy, gdy wcześniej potwierdzone efekty uczenia się pokrywają się z innymi wymaganiami. W tej sytuacji instytucja, która przeprowadza egzaminy (walidację) i/lub wydaje certyfikaty, może zdecydować, że nie jest potrzebne ponowne sprawdzanie tych efektów uczenia się. Z punktu widzenia instytucji jest to **uznawanie osiągnięć**, z punktu widzenia osoby uczącej się jest to przenoszenie osiągnięć.

Korzyści ze stosowania ECVET

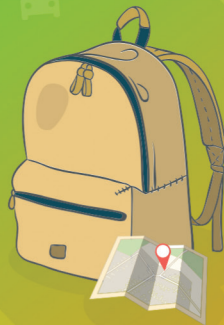
- łatwiejsze zdobywanie kwalifikacji zawodowych (świadectw, dyplomów),
- unikanie ponownego potwierdzania już zweryfikowanych kompetencji,
- zwiększanie świadomości posiadanych kompetencji,
- zachęcanie uczących się do nauki w różnych krajach i środowiskach edukacyjnych,
- zwiększanie czytelności kwalifikacji zawodowych dla pracodawców.

ECVET na rzecz mobilności edukacyjnej

Stosowanie ECVET w projektach mobilności polega na:

- opisywaniu efektów uczenia się (wraz z kryteriami ich weryfikacji), które są zaplanowane do uzyskania przez ucznia w trakcie wyjazdu na praktykę/staż,
- łączeniu efektów uczenia się w jednostki/zestawy,
- stosowaniu odpowiednich dokumentów: porozumienia o partnerstwie, porozumienia o programie zajęć oraz indywidualnych wykazów osiągnięć lub dokumentów Europass-Mobilność,
- weryfikowaniu efektów uczenia się uzyskanych przez ucznia w trakcie praktyki/stażu,
- uznawaniu przez instytucję wysyłającą efektów uczenia się uzyskanych przez ucznia w trakcie praktyki/stażu i potwierdzonych przez instytucję przyjmującą.

Weryfikacja efektów uczenia się

Na etapie tworzenia programu praktyk/stażu należy ustalić kryteria i zasady weryfikacji efektów uczenia się, tj. sprawdzania, czy uczeń zdobył w trakcie praktyki/stażu zaplanowane wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. W ramach przygotowań należy określić:

- Kto będzie prowadził weryfikację?
- W jaki sposób (jakimi metodami) będą weryfikowane efekty uczenia się?
- Kiedy zostanie przeprowadzona weryfikacja?
- W jaki sposób zostaną udokumentowane wyniki weryfikacji?

Określenie kryteriów oraz metod weryfikacji ułatwia ustalenie warunków realizacji praktyki/stażu i pozwala uczniom dowiedzieć się, co będą musieli zrobić i czym się wykazać, by potwierdzić uzyskanie wymaganych efektów uczenia się.

Dokumenty ECVET w projektach mobilnościowych

- Porozumienie o partnerstwie (*Memorandum of Understanding*) (zawierane między instytucją wysyłającą a przyjmującą/pośredniczącą),
- Porozumienie o programie zajęć (*Learning Agreement*) (zawierane między instytucją wysyłającą, przyjmującą/pośredniczącą a uczniem),
- Indywidualny wykaz osiągnięć i Europass-Mobilność (dokumenty zawierające informacje o efektach uczenia się uzyskanych i potwierdzonych w czasie mobilności).

ECVET nie tylko dla mobilności międzynarodowych

Przenoszenie i akumulowanie osiągnięć z wykorzystaniem ECVET może odbywać się również w innych kontekstach:

- na styku uczenia się w szkole (lub na uczelni) i w miejscu pracy (np. w uczelniach o profilu zawodowym),
- na styku edukacji na poziomie średnim i wyższym (np. w szkołach współpracujących blisko z uczelniami),
- na styku uczenia się prowadzącego do uzyskania kwalifikacji rynkowych w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i edukacji formalnej (np. w szkołach oferujących uczniom możliwość uczenia się wykraczającego ponad podstawę programową).

ECVET i partnerstwa strategiczne

Akcja 2 „Partnerstwa strategiczne” w programie Erasmus+ stwarza możliwość wypracowania innowacyjnych rezultatów z wykorzystaniem systemu ECVET, na które w projektach akcji 1 „Mobilność edukacyjna” często brakuje miejsca. Partnerstwo z udziałem co najmniej trzech podmiotów z różnych krajów programu daje możliwość rozwijania narzędzi opartych na systemie ECVET. Mogą one dotyczyć na przykład:

- umiędzynarodowienia organizacji, w tym tworzenia wspólnych programów/efektów uczenia się,
- narzędzi wspierających uczenie się w miejscu pracy i jakość kształcenia,
- doskonalenia i potwierdzania kompetencji kluczowych z zastosowaniem ECVET,
- stosowania technologii cyfrowych i innowacji w potwierdzaniu efektów uczenia się,
- wykorzystania ECVET w doskonaleniu zawodowym nauczycieli, trenerów i mentorów,
- konkursów umiejętności.

ECVET na rzecz jakości edukacji

System ECVET to nie tylko narzędzie pomagające zorganizować w uporządkowany sposób praktyki/staże zagraniczne i zapewnić, że ich efekty będą widoczne. Zasady ECVET stanowią zestaw narzędzi, których wykorzystanie pozwala podnosić jakość w edukacji i nadawać wartościowe kwalifikacje.

ECVET oznacza:

- staranne planowanie, monitorowanie i ewaluację procesu uczenia się,
- rozwój nauczycieli i instruktorów, którzy stosują ECVET i poznają podejścia do kształcenia zawodowego obecne w innych krajach,
- tworzenie narzędzi i materiałów pozwalających podnosić jakość kształcenia w innych obszarach (np. praktyk krajowych, współpracy z otoczeniem gospodarczym).

ECVET a rynek pracy

Korzyści z ECVET czerpią zarówno pracownicy, jak i pracodawcy, bo ECVET wspiera:

- komunikację między potencjalnymi pracownikami a pracodawcami – prowadzi do wydania dokumentu potwierdzającego jasno określone wiedzę i umiejętności i jest czytelną informacją dla rekruterów i pracodawców,
- szybkie zdobywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do wykonywania konkretnych zadań,
- potwierdzanie kompetencji, które już mamy, ale nigdy wcześniej nie zostały sprawdzone ani potwierdzone – wiarygodny dokument (np. certyfikat czy dyplom) usprawnia proces rekrutacji i uwiarygadnia nas jako kandydata do pracy.

Instrumenty UE na rzecz uczenia się przez całe życie powiązane z ECVET

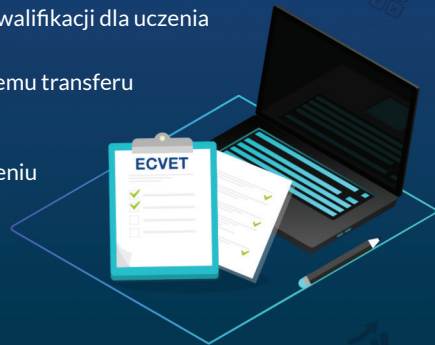
ECVET jest ściśle powiązany z innymi instrumentami Unii Europejskiej, które wspierają uczenie się przez całe życie. Zasady, na których bazują wszystkie te instrumenty, wzajemnie się uzupełniają, a niektóre są wspólne:

- EQF – Europejska Rama Kwalifikacji wraz z ramami krajowymi,
- EQAVET – Europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym,
- Europass,
- VNIL – Walidacja uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.

Instrumenty UE na rzecz uczenia się przez całe życie

- 2004 r.: decyzja w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass),
- 2008 r.: zalecenie w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (EQF),
- 2009 r.: zalecenie w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET),
- 2009 r.: zalecenie w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET),
- 2012 r.: zalecenie w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (VNIL),
- 2016 r.: Nowy europejski program na rzecz umiejętności (New Skills Agenda for Europe),
- 2016 r.: zalecenie „Ścieżki poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych”
- 2017 r.: start inicjatywy ErasmusPRO,
- 2017 r.: komunikat w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji (European Education Area),
- 2018 r.: zalecenie w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania dyplomów szkół wyższych i świadectw ukończenia szkół średnich oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą,
- 2018 r.: zalecenie w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego.

Wdrożenie ECVET w Polsce

ECVET – jako koncepcja i zbiór zasad – jest szeroko stosowany w Polsce, jednak nazwa ECVET jest stosowana jedynie w nielicznych przypadkach. Obszary, w których stosuje się zasady ECVET, to:

- projekty mobilności edukacyjnej i zawodowej realizowane m.in. w ramach programu Erasmus+,
- kształcenie zawodowe w ramach systemu oświaty (szczególnie opis kwalifikacji w podstawie programowej kształcenia w zawodach),
- Zintegrowany System Kwalifikacji, szczególnie w części obejmującej kwalifikacje rynkowe i uregulowane (więcej: <http://www.kwalifikacje.gov.pl/>).

Stosowanie ECVET w tych obszarach przejawia się m.in. w podejściu do opisywania kwalifikacji, struktury kwalifikacji i walidacji efektów uczenia się. Dzięki ECVET możliwe jest także projektowanie przejrzystych ścieżek i procedur zdobywania kwalifikacji oraz przenoszenie i akumulowanie osiągnięć, także tych zdobywanych w ramach mobilności międzynarodowej.

Europejski system przenoszenia i akumulowania osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET)

ECVET powstał po to, żeby łatwiej było pokazać, jaką wiedzę zdobyliśmy, jakie umiejętności nabyliśmy i jakie kompetencje społeczne rozwinęliśmy w toku dotychczasowego uczenia się oraz ułatwić korzystanie z tych osiągnięć, czyli zdobywać kolejne kwalifikacje.

ECVET to zbiór ogólnych zasad, które kraje członkowskie UE wdrażają dobrowolnie. Zasady te zwiększają przejrzystość kwalifikacji zawodowych, wspierają mobilność zawodową, edukacyjną i międzynarodową czy uczenie się przez całe życie. ECVET służy też uelastycznianiu ścieżek uczenia się poprzez etapowe potwierdzanie osiągnięć, ich gromadzenie i przenoszenie.

